

Motion till riksdagen 2009/10:Ub565

av **Maryam Yazdanfar och Anders Ygeman (s)**

Stockholm kunskapshuvudstaden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en kvalitetsskola och Stockholm som kunskapens huvudstad.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fler högskoleplatser.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fler utbildningsplatser och om traineeplatser och praktik i högskoleutbildningarna.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett kunskapslyft.

Motivering

Stockholmsregionen står inför många utmaningar. Ett Stockholm som växer innebär att kunskap kommer att spela en allt viktigare roll för framtidens jobb. Vi tror att utbildningsfrågorna kommer att spela en stor roll, det gäller alla och på alla nivåer. Utbildningen måste också vara av högsta kvalitet för alla ska ha möjligheter att växa.

Idag ser vi att klyftorna i samhället till stora delar beror på skillnader i utbildningsnivå. Den höga ungdomsarbetslösheten drabbar framför allt dem som har ofullständiga betyg från gymnasiet, eller som slutade redan efter grundskolan. Lösningen på detta kan aldrig vara att ställa lägre krav på vissa elever. Istället måste alla nödvändiga resurser sättas in för att tillförsäkra alla barn och ungdomar en god utbildning och en bra start i livet. Det måste också vara enkelt att bygga på sin utbildning senare i livet och kanske flera gånger om.

Fel! Okänt namn på

En kvalitetsskola

En av de största utmaningarna är att alltför många elever fortfarande lämnar skolan utan nödvändiga kunskaper. Enligt Skolverket saknar fler än var tionde avgångselev godkända betyg. En av de viktigaste förklaringarna till de svaga skolresultaten är att klyftorna inom och mellan skolor har ökat på senare år. Till skillnad från den borgerliga regeringen anser vi socialdemokrater inte att förskolan och skolan ska tvingas betala priset av den ekonomiska krisen. Det krävs tydliga ekonomiska investeringar för att undvika ytterligare personalneddragningar och bryta den negativa trenden i huvudstaden med allt större barngrupper. Men det räcker inte bara med mer pengar. Det krävs också att det ställs högre krav på vad eleverna ska lära sig och vad rektorer och lärare ska prestera.

För att lyckas ge alla barn och ungdomar som växer upp i Stockholmsregionen de bästa framtidsförutsättningarna krävs både långsiktiga prioriteringar och mod att fatta kontroversiella beslut om att till exempel stänga eller omstarta skolor som regelmässigt inte håller måttet. Men ännu viktigare är att tydliggöra vilket stöd och vilken hjälp elever som inte når målen faktiskt ska ha rätt till. Att flytta dem vidare i skolsystemet trots att de inte har tillräckliga kunskaper är ingen lösning. Först och viktigast är behöriga och bra lärare, och elevens rätt till undervisning är ett överordnat mål för skolan. För att underlätta elevers och föräldrars valmöjligheter behöver stödet för att göra valen förstärkas markant genom exempelvis kvalitetsval och öppna jämförelser. Kvaliteten på lärarnas undervisning är helt central för att fler elever ska nå kunskapsmålen och må bra i skolan. Det är i klassrummet som kärnan i kvalitetslyftet i Stockholmsregionens skolor måste ske. Vi kan också konstatera att det finns för lite personal i skolan, vi behöver investeringar som förstärker närvaron av vuxna i skolan.

Vår utgångspunkt är att alla förskolor och skolor ska behandlas lika. Om systemet med en gemensam finansiering av skolor och förskolor ska behålla sin legitimitet hos skattebetalarna borde varje regering inse att det är viktigt att kommunala och fristående skolor behandlas lika. Vi kan konstatera att det finns avarter och brister när det gäller både kvalitén och sättet att hantera vinster i enskilda skolor och förskolor. Därför bör möjligheterna att begränsa vinstuttag ses över så att vinsterna kan användas för att öka kvalitén i verksamheten. Det krävs en bättre tillsyn och att samhället ställer höga kvalitetskrav på skolor och förskolor.

Kunskapens huvudstad

Vi vill göra Stockholm till en kunskapshuvudstad. Förutsättningarna är goda. Vi har redan idag högskolor av världsklass, t.ex. Karolinska Institutet och KTH. Vi anser att det är viktigt att alla högskolor får en tydlig profil, att de satsar på att bli riktigt bra på vissa områden. Högskolorna i regionen ska få nödvändig spets och bredd när det gäller kunskaper. Södertörns Högskola, med sitt positiva resultat, spelar en viktig roll för att minska klyftorna i ut-

bildningen. Därför är det angeläget att Södertörns Högskola också uppgraderas till att bli ett universitet.

Vi behöver också ett campus som samlar universitet och högskolor i regionen. Alla universitet och högskolor i regionen har inte nödvändig spetskompetens och därför behövs det en ökad samverkan och mer gemensamma projekt mellan de olika disciplinerna.

En rekordhög ungdomsarbetslöshet och en mycket besvärlig situation på arbetsmarknaden har gjort allt fler unga söker sig till högre utbildningar. Universitet och högskolor i Stockholmsregionen har rekordmånga sökande men många tvingas att avstå för att regeringen inte satsar tillräckliga resurser. Även de unga som är i utbildning och som nu vill gå vidare måste ges förutsättningar till fortsatta högre studier. Vi anser att det krävs andra grepp för att klara efterfrågan. Förutom fler utbildningsplatser behövs också investeringar i traineeplatser och mer praktik också i högskoleutbildningar. Även möjligheterna att läsa mer avancerade kurser eller doktorera är åtgärder som skulle förstärka utbildningsnivån.

Även om utgångsläget när det gäller utbildningsnivån i regionen är ganska bra krävs det ständig förnyelse av kunskapen. Utvecklingen kräver en ständig uppdatering av kunskaper och erfarenheter. Vi anser att det behövs ett kunskapslyft för att stimulera till utveckling av sina kunskaper. Framtida pensionsavgångar gör att Stockholm behöver göra ett språng i kompetensutvecklingen och sätta lärandet i centrum. I en region som växer behövs fler utbildningsplatser, särskilt viktigt är det när konjunkturen sviktar. Regeringens politik sviker istället Stockholm även på detta område.

För att klara utmaningarna att göra Stockholm till kunskapens huvudstad behöver lärarutbildningen förbättras avsevärt. Vi behöver fler motiverade, kunskapsrika lärare. Den kritik som riktats mot utbildningen ska naturligtvis tas på allvar och åtgärdas. Ytterligare en konkret åtgärd är att andelen disputerade lärare på lärarutbildningarna ska öka. Vi socialdemokrater vill se en sammanhållen lärarutbildning, en utvecklad professionsutbildning samt en ökad forskningsanknytning för all lärarutbildning med utbildningsvetenskap som ett sammanhållande kitt.

En slutsats från Socialdemokraterna i Stockholmsregionens jobbkommission var att det råder brist på yrkesinriktade gymnasieutbildningar. Få kommuner vill ta på sig dessa dyrare utbildningar, vilket leder till en överetablering av mer ensidigt studieförberedande program. Det är angeläget se över hur vi kan göra det enklare att anpassa utbudet till de behov som finns. Vi behöver också finna former för att förbättra möjligheterna till en mer jämn utbildningskvalitet i hela länet. Idag råder det en stor obalans som hämmar kvalitén. En bättre gymnasieutbildning och att fler får möjlighet till högre utbildning är modellen även när det gäller de yrkesinriktade programmen. Det är viktigt att vi också värnar yrkesutbildningen. Utbildning, kunskap och ständigt lärande för alla är modellen för framtiden.

Alla elever måste ha rätt till breda kunskaper för att kunna vara attraktiva på många olika platser i yrkeslivet. Samtidigt måste det finnas goda möjligheter att vidareutbilda sig som vuxen. Det kan inte vara så att hela ens yrkesliv avgörs av några val man gjorde i nedre tonåren. Det måste finnas möjlig-

Fel! Okänt namn på

het att byta spår mitt i livet. Det finns ingen motsättning mellan spets och bredd när det gäller kunskaper. Stockholmsregionen behöver bägge delarna.

Stockholm den 5 oktober 2009

Maryam Yazdanfar (s)

Anders Ygeman (s)